

Raport z ewaluacji projektu nr 2014-1-PL01-KA102-001834
"Mobilność zawodowa uczniów drogą do sukcesu w branży turystycznej"

Cel ewaluacji to sprawdzenie czy i w jakim zakresie zrealizowane zostały założenia projektu, sposób jego realizacji co umożliwiło identyfikację ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian w trakcie trwania projektu i/lub w przyszłości.

W procesie ewaluacji zastosowano następujące metody badawcze:

1. Karta potwierdzająca nabyte umiejętności (Załącznik),
2. Wywiady z opiekunami stażystów z ramienia organizacji pośredniczącej oraz z opiekunami w firmach zagranicznych,
3. Obserwacja uczestników podczas cotygodniowych, podsumowujących spotkań w organizacji przyjmującej prowadzona przez opiekunów/nauczycieli,
4. Ankieta dla stażystów dotycząca m.in. procesu kwalifikacji, przygotowania do stażu, organizacji wyjazdu, warunków pobytu, przydatności projektu z perspektywy zawodowej i osobistej, postępów uczestników, wydatków finansowych, ogólnej oceny projektu, zarządzania projektem wraz z jej opracowaniem i zaprezentowaniem wyników w formie graficznej,
5. Test sprawdzający przyrost kompetencji z języka hiszpańskiego (określenie wartości dodanej - porównanie poziomu przed i po stażu. Ocena była ustalona na postawie testów przeprowadzonych przed stażem i po jego zakończeniu. Przyrost tzw.: „wartości dodanej” został wpisany do dziennika zajęć z przygotowania językowego, co pozwoliło na porównanie wyników).

Proces ewaluacji projektu odbywał się na wszystkich etapach jego realizacji, tzn. w trakcie:

1. określenia odbiorców,
2. określenia i formułowania celów głównych i szczegółowych i ich realizacji,
3. nawiązania partnerstwa,
4. zbierania i analizy danych,
5. przygotowania językowego, kulturowego,
6. organizacji i zgodność przebiegu stażu z programem,
7. upowszechnienia rezultatów.

Ww. projekt był realizowany w terminie 01.10.2014-30.09.2016 r. Mobilności odbyły się w maju 2015 r. i 2016 r. Łącznie 40 uczniów i 5 opiekunów/nauczycieli Zespołu Szkół Nr 2 im. Emilii Plater w Piasecznie (województwo mazowieckie) odbyło czterotygodniowy staż w Andaluzji (południowa Hiszpania).

Ad. 1. określenia odbiorców

Projekt, skierowany był do uczniów kształcących się w zawodach technik hotelarstwa (na staż wyjechało 16 uczniów w 2015 r. i 13 uczniów w 2016 r.), technik obsługi turystycznej (wyjechało odpowiednio: 10 i 6 uczniów), technik eksploatacji portów i terminali (wyjechało 9 uczniów w 2016 r.- nowy kierunek). Kierunki te wybrane zostały, ponieważ postawiliśmy sobie za cel przygotowanie mobilnych pracowników w obszarze szeroko rozumianej obsługi klienta branży turystyczno-hotelarskiej (wcześniej została przeprowadzona ankieta wśród uczniów, na podstawie której mogliśmy oszacować potrzeby, oczekiwania oraz zainteresowanie uczniów udziałem w projekcie). Praca w tym sektorze wiąże się z komunikacją interpersonalną z klientami z różnych stron świata o różnej kulturze. Wymaga dużych umiejętności interpersonalnych, wysokich kompetencji językowych, znajomości zasad obsługi klienta na różnych etapach jego podróżowania, procedur stosowanych w przedsiębiorstwach obsługujących podróżnych. W związku z powyższym nasi uczniowie odbywali staże w obiektach noclegowych (ekskluzywne hotele, pensjonaty), w firmach związanych z transportem i magazynowaniem (firma przeładunkowa, autobusy turystyczne typu: hop on- hop off, magazyny sklepowe). Kwalifikacje do stażu rozpoczęły się na początku roku szkolnego. Przeprowadzała je Szkolna Komisja Kwalifikacyjna (SKK) i były one trzyetapowe. W pierwszym etapie SKK wyłoniła 26 kandydatów plus kilka osób na listę rezerwową (w roku 2015 – 4 osoby, 2016 – 3 osoby) z najwyższą liczbą punktów.

W pierwszym etapie można było zdobyć maksymalnie 120 pkt. Punkty przyznawane była za:

- sprawdzian kompetencji językowych w formie rozmowy w języku angielskim: max. 60 pkt.;
- średnią ocen ze świadectwa z klasy drugiej wszystkich nauczanych przedmiotów i ocena z zachowania: max. 30 pkt. (przy przeliczaniu ocen z zachowania na punkty stosowano wagę 4; np.: ocena wzorowa - $6 \times 4 = 24$ pkt.; średnią ocen zaokrąglono wg. reguł matematycznych, np.: $2,54 = 3$ pkt.);
- rozmowa kwalifikacyjna oraz akceptacja Szkolnej Komisji Kwalifikacyjnej: max. 30 pkt.

Kandydaci w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia listy mogli odwoływać się od decyzji SKK, a SKK w ciągu 7 dni od otrzymania ww. odwołania udzielała im odpowiedzi.

W drugim etapie kandydaci odbywali zajęcia przygotowawcze z:

- języka hiszpańskiego od podstaw – 40 lekcji z podziałem na dwie grupy;
- języka angielskiego zawodowego – w roku 2015 – 3 godziny dla każdej grupy (podział związany był z dużą liczebnością grupy, wszyscy uczniowie byli z branży turystycznej), w roku 2016 - 5 godzin dla każdego zawodu (branża turystyczna i transportowa);
- przygotowania kulturowego – 4 lekcje;
- przygotowania pedagogicznego – 3 lekcje w formie warsztatów.

Zajęcia odbywały się w szkole po lekcjach lub w dni wolne (soboty, przerwy świąteczne, itp.), zgodnie z ustalonym z kandydatami harmonogramem. Obecność na zajęciach oraz ocena z przygotowania językowego były punktowane, zgodnie z poniższymi wytycznymi, tak aby wyłonić ostateczną listę uczestników projektu.

Obecność na zajęciach	Liczba lekcji	Waga	Max. liczba punktów
Język hiszpański	40	2	80
Zajęcia kulturowe	4	2	8
Zajęcia pedagogiczne	3	2	6
Ocena z przygotowania językowego	ocena	10	60

W ostatnim etapie zostali wyłonieni uczestnicy stażu. SKK przy wyłonieniu listy uczestników stażu uwzględniała sumę punktów, które kandydaci uzyskali w kolejnych etapach procedury kwalifikacyjnej. Po każdym etapie kwalifikacji, kandydaci mieli możliwość odwoływania się do SKK. Nadzór nad prawidłowością działań SKK prowadził dyrektor szkoły.

Przed każdym stażem koordynator projektu czuwał, aby każdy z uczniów mógł odbywać staż zgodnie ze swoim kierunkiem nauczania. Zatem prowadził korespondencję z organizacjami pośredniczącymi, by ten dobór był indywidualnie dopasowany. Opiekunowie w trakcie stażu monitorowali jego przebieg, spotykali się z opiekunami z ramienia firm przyjmujących i rozmawiali o pracy uczniów, o ich postępach, napotkanych trudnościach. Prowadzili rozmowy także z samymi stażystami, by informacje pochodziły od obydwu źródeł, tzn. opiekunów stażu oraz samych stażystów. Taki monitoring pozwalał błyskawicznie reagować w ewentualnych sytuacjach trudnych.

Właściwe przygotowanie uczniów do aktywności na rynku pracy wymaga ćwiczenia różnych umiejętności nie tylko w szkole w warunkach symulacyjnych, ale także w rzeczywistych warunkach pracy. Głównym celem było jak najlepsze przygotowanie do aktywności na rynku pracy w sektorze usług turystyczno-hotelarskich oraz rozszerzenie europejskiego wymiaru edukacji zawodowej. Osiągnęliśmy to przez realizację celów ogólnych i szczegółowych.

Ad. 2. określenie i formułowanie celów głównych i szczegółowych i ich realizacja

1. Cele ogólnozawodowe

- zdobycie umiejętności kompleksowej obsługi klientów,
- praktyczne poszerzenie wiedzy teoretycznej zdobytej przez uczniów na zajęciach szkolnych,
- kształtowanie kompetencji w zakresie pracy w zespole,
- kształtowanie dialogu międzykulturowego opartego na rozumieniu, poszanowaniu i tolerancji innych kultur w miejscu pracy i w życiu codziennym
- kształtowanie postawy, zrozumienia i akceptacji odmienności w miejscu pracy,

2. Cele zawodowe

- poznanie standardów pracy u europejskich pracodawców,
- poznanie procedur obsługi klientów,
- zdobycie umiejętności wymaganych na poszczególnych stanowiskach pracy,

3. Cele językowe

- wzbogacenie słownictwa w języku obcym a w szczególności w zakresie języka zawodowego,
- doskonalenie umiejętności językowych (rozumienie, mówienie, pisanie, czytanie) w zakresie języka angielskiego i poznanie podstaw j. hiszpańskiego,
- przełamanie bariery językowej i nabycie swobody komunikacyjnej,

4. Pozostałe cele

- zapoznanie się z dokumentacją fachową i specjalistycznymi programami komputerowymi,
- nabywanie mobilności,
- wyrównywanie szans młodzieży ze wsi, z mniejszych miejscowości, w zdobywaniu praktycznych umiejętności na europejskich rynkach pracy.

Ww. cele były ewaluowane w wyniku rozmów ze stażystami, opiekunami stażu, nauczycielami/opiekunami oraz rodzinami goszczącymi. Rolę ewaluatorów spełniali opiekunowie/nauczyciele, którzy jako osoby towarzyszące wyjechali z uczniami na staż. Prowadzili oni ciągły monitoring, zarówno w miejscach stażu jak i u rodzin hiszpańskich, nauczycieli języka hiszpańskiego oraz opiekunów z organizacji pośredniczących (ILEM w Granadzie i INCOMA w Sewilli).

Ad. 3. Nawiązania partnerstwa

Projekt zakładał współpracę z firmą ILEM w Granadzie (ES) oraz z firmą Tellus w Plymouth (GB). Jednakże w trakcie jego realizacji zaszły zmiany w kwestii partnerstwa. Na początku trwania projektu okazało się, że firma Tellus nie chciała wypełnić naszych założeń projektowych. Narzucała naszym stażystom pakiet swoich usług, które nie odpowiadały naszym potrzebom. Ponadto, wraz z nowym pakietem usług, skalkulowali nowe, niekorzystne dla naszych uczniów stawki. W związku z powyższym postanowiliśmy poszukać innego partnera. Próbowaliśmy przekierować wszystkich uczniów do Granady, do firmy pośredniczącej ILEM, ale niestety oni nie byli w stanie zapewnić wysokiej jakości stażu dla tylu stażystów przyjeżdżających w tym samym terminie. Zatem koordynator nawiązał współpracę z firmą INCOMA w Sewilli, gdzie miało pojechać po 16 uczniów w każdym z dwóch lat stażu. W związku z powyższym nastąpiło aneksowanie umowy beneficjenta (tak się złożyło, że jednocześnie w aneksie uwzględniono zmianę członków organu prowadzącego). Wiosną 2016 r. niespodziewanie okazało się, że firma ILEM -z którą Zespół Szkół współpracował od ponad 12 lat w realizacji projektów Międzynarodowych -przerwała komunikację z ZS Nr 2. W tym czasie były już zarezerwowane bilety do Hiszpanii dla

26 uczniów i 3 opiekunów. Biletów lotniczych nie mogliśmy już przebukować na inny termin – bo wiązało się to z poniesieniem całkowitych kosztów zakupu nowych biletów. Jednakże okazało się, że nasz „awaryjny” partner, z którym nawiązaliśmy współpracę w 2014 r., (kiedy to firma Tellus z Plymouth nie wywiązała się wcześniejszych uzgodnień) podjął się przyjęcia całej grupy (26 uczniów) zapewniając wszystkim wysoką jakość realizowanego stażu, zgodnie z założeniami projektowymi. W związku z tym, że wszyscy uczniowie pojechali w jedno miejsce, zatem po konsultacji z opiekunem projektu z NA Erasmus +, zdecydowaliśmy, że pojedą tylko 2 opiekunowie (istniało prawdopodobieństwo, że koszty związane z wyjazdem trzeciego opiekuna nie będą kwalifikowane). Przekierowanie uczniów do Sewilli z powodu przerwania komunikacji z firmą ILEM, spowodowało, że podjęliśmy współpracę z nowym partnerem w Hiszpanii. Partner ten - firma ITINERISCULTURE gwarantuje realizację założeń w projekcie z wniosku 2016 r. oraz korzystne stawki związane z utrzymaniem i realizacją programu stażu. Opiekunki, które były na stażu w maju 2016 r. w trakcie pobytu w Hiszpanii odbyły spotkanie wizytujące w firmie ITINERISCULTURE, na którym szczegółowo zostały omówione aspekty związane z realizacją nowego projektu, z monitorowaniem postępów uczniów, walidacją nabytych umiejętności na podstawie kart ECVET.

Ad. 4. zbieranie i analiza danych

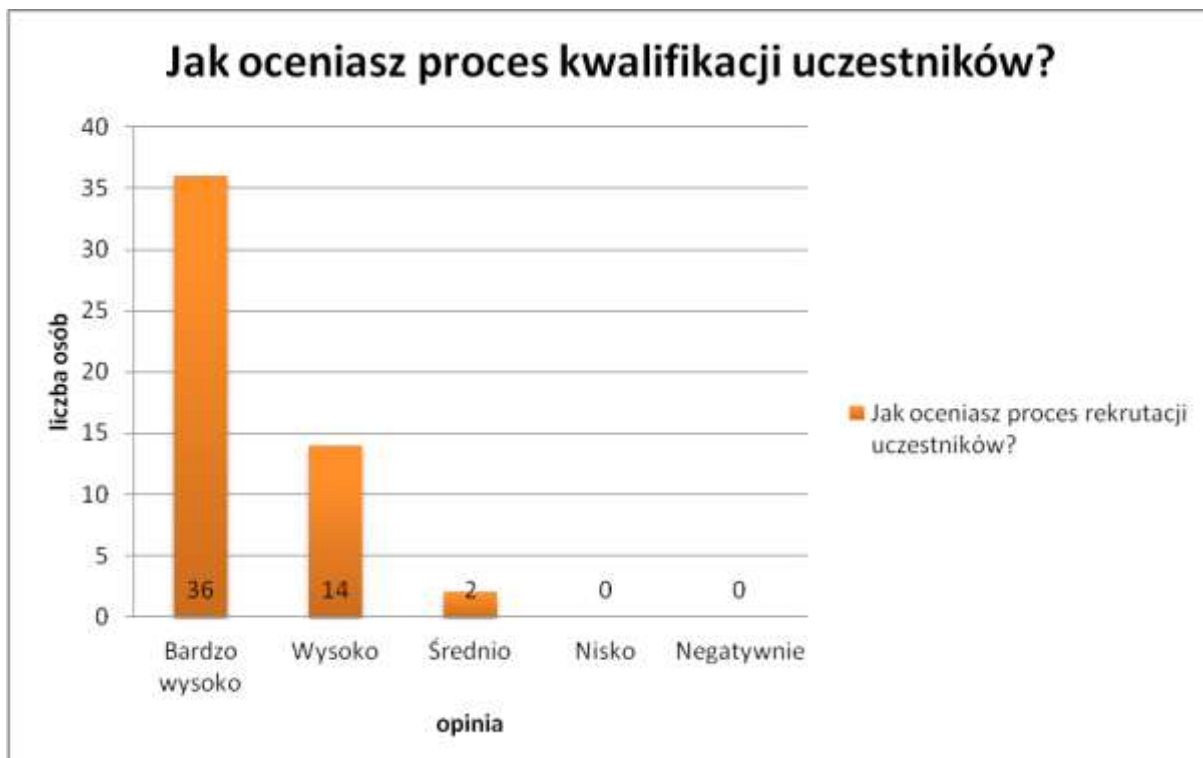
Po powrocie ze stażu uczestnicy wzięli udział w badaniu ankietowym dotyczącym ww. projektu.

Ankieta składała się z pytań zamkniętych z dodatkowymi podpunktami. Pytanie ostatnie dotyczyło ewentualnych uwag, komentarzy. W badaniu wzięli udział wszyscy uczestnicy projektu (52 uczniów). Ponadto wypełniali raporty on-line z systemu Mobility Tool, a także przesyłali cotygodniowe raporty na e-mail szkolny (dla dyrektora oraz koordynatora projektu).

Poniżej przedstawiono wyniki przeprowadzonej ankiety.

a) Proces kwalifikacji uczestników

Zgodnie z ankietą 36 uczestników projektu „bardzo wysoko” oceniło **proces kwalifikacji**, czyli poprawność przyjętych kryteriów doboru uczestników projektu, 14 uczniów oceniło ten proces – „wysoko”, a 2 - „średnio”. Wyniki obrazuje poniższy wykres:

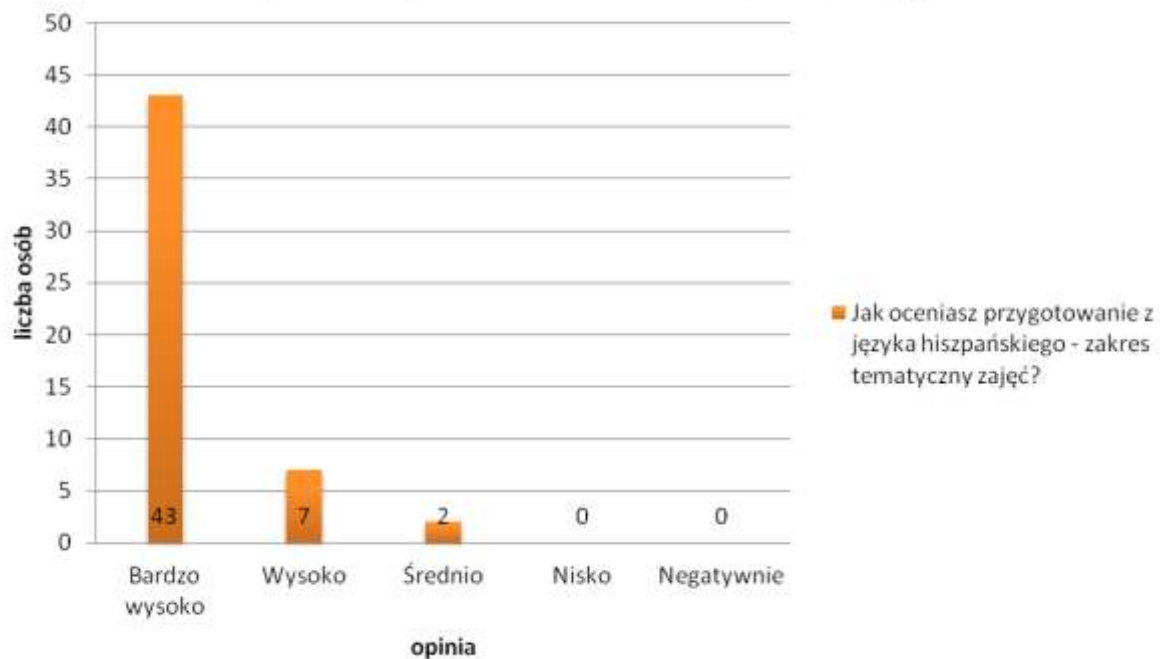

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych uczestników projektu

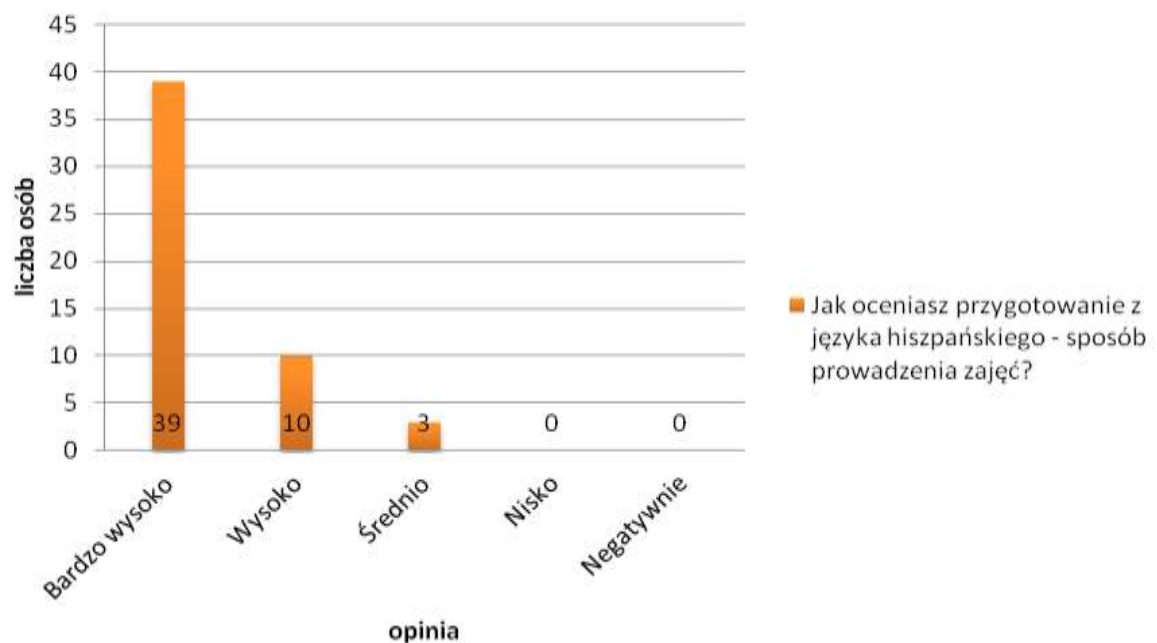
Ad. 5. przygotowanie językowe, kulturowe

Uczestnicy projektu ocenili poszczególne elementy **przygotowania zajęć z języka hiszpańskiego i języka angielskiego zawodowego**. Zajęcia te odbywały się w naszej szkole, w wymiarze 40 lekcji z języka hiszpańskiego i 5 lekcji z języka angielskiego zawodowego (uwzględniliśmy podział na sektor turystyczny i transportowy) dla każdej grupy wyjazdowej z podziałem na 2 klasy (ze względu na liczebność uczniów). Ocenianiu podlegało zarówno przygotowanie z języka hiszpańskiego jak i języka angielskiego zawodowego. **Zajęcia z języka hiszpańskiego** zostały ocenione przez ankietowanych następująco: **zakres tematyczny zajęć** („bardzo wysoko” – 43 uczniów, „wysoko” – 7 uczniów, „średnio” – 1 uczeń); **sposób prowadzenia zajęć** („bardzo wysoko” – 39 uczniów, „wysoko” – 10 uczniów, „średnio” – 3 uczeń), oraz **przydatność pozyskanej wiedzy** („bardzo wysoko” – 43 uczniów, „wysoko” – 9 uczniów). **Zajęcia z języka angielskiego zawodowego** zostały ocenione przez ankietowanych następująco: **zakres tematyczny zajęć** („bardzo wysoko” – 45 uczniów, „wysoko” – 3 uczniów, „średnio” – 4 uczeń); **sposób prowadzenia zajęć** („bardzo wysoko” – 46 uczniów, „wysoko” – 3 uczniów, „średnio” – 3 uczeń), oraz **przydatność pozyskanej wiedzy** („bardzo wysoko” – 39 uczniów, „wysoko” – 12 uczniów; „średnio” - 11 uczniów). Co ukazują następujące wykresy:.

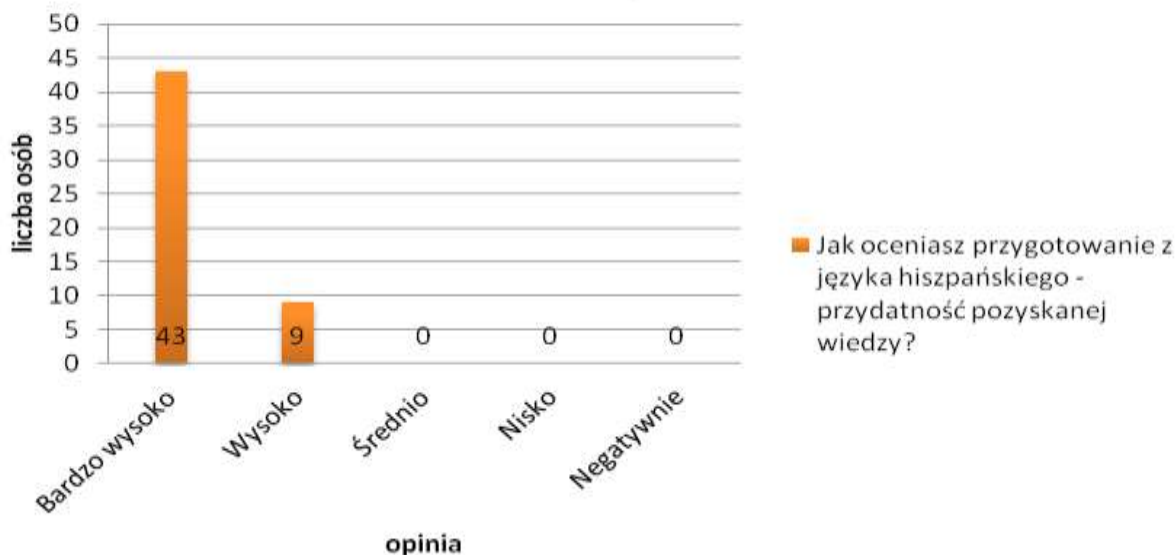
Jak oceniasz przygotowanie z języka hiszpańskiego - zakres tematyczny zajęć?

Jak oceniasz przygotowanie z języka hiszpańskiego - sposób prowadzenia zajęć?

Jak oceniasz przygotowanie z języka hiszpańskiego - przydatność pozyskanej wiedzy?

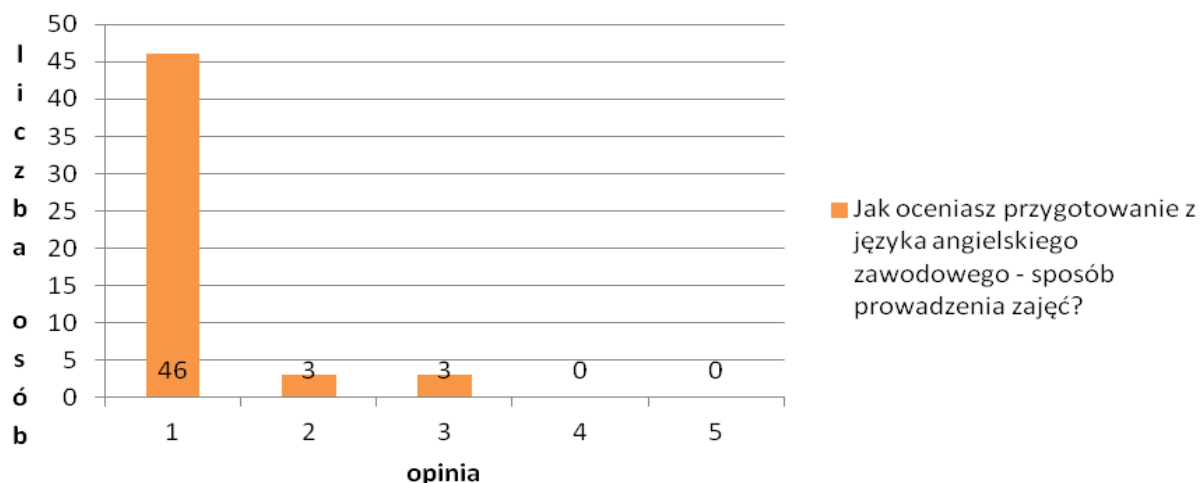

Jak oceniasz przygotowanie z języka angielskiego zawodowego - zakres tematyczny zajęć?

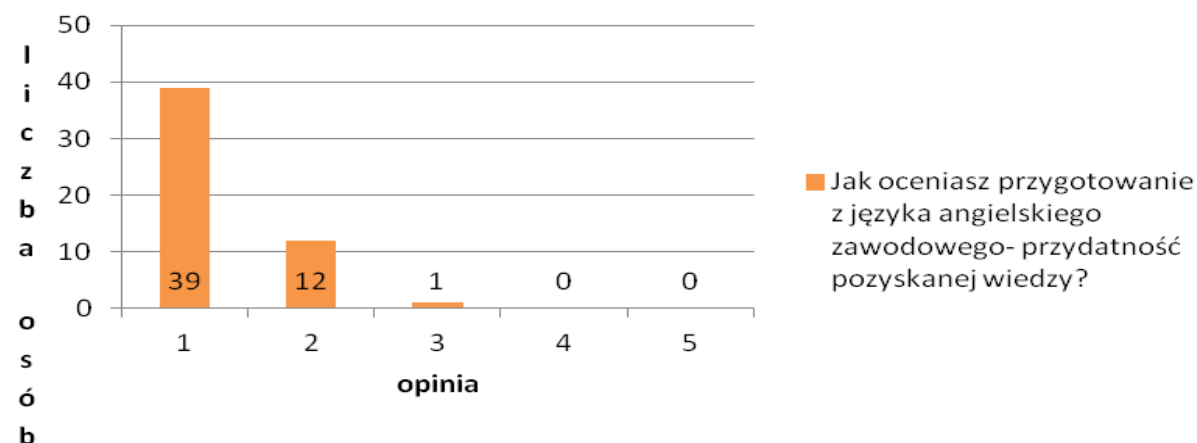

Jak oceniasz przygotowanie z języka angielskiego zawodowego - sposób prowadzenia zajęć?

Jak oceniasz przygotowanie z języka angielskiego zawodowego - przydatność pozyskanej wiedzy?

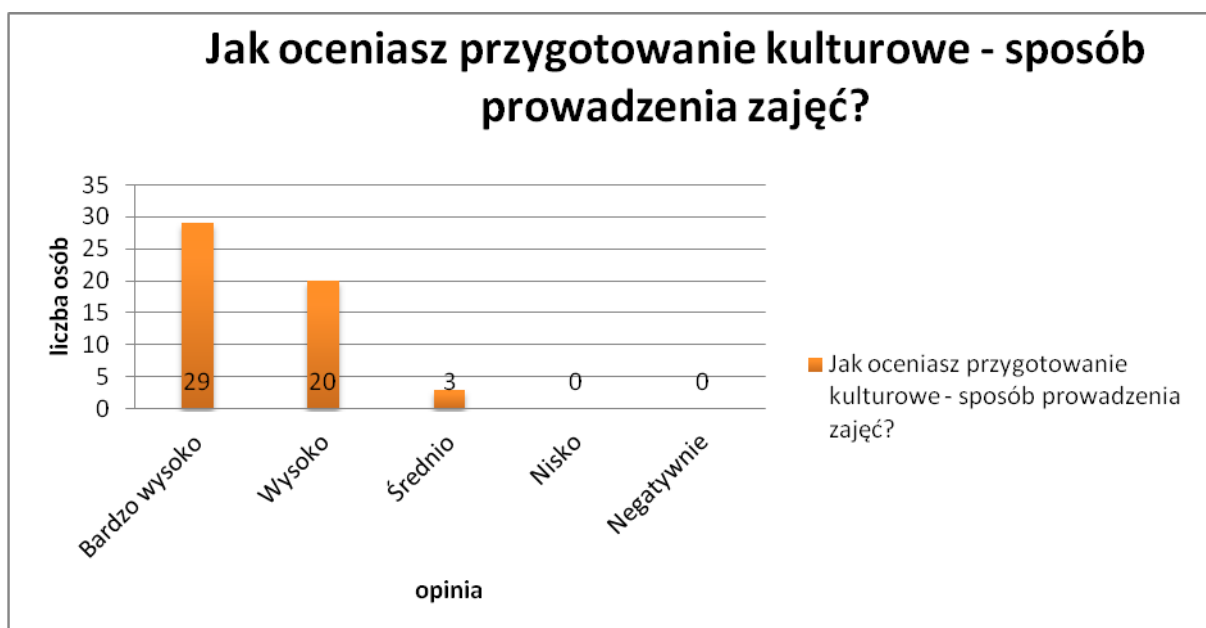

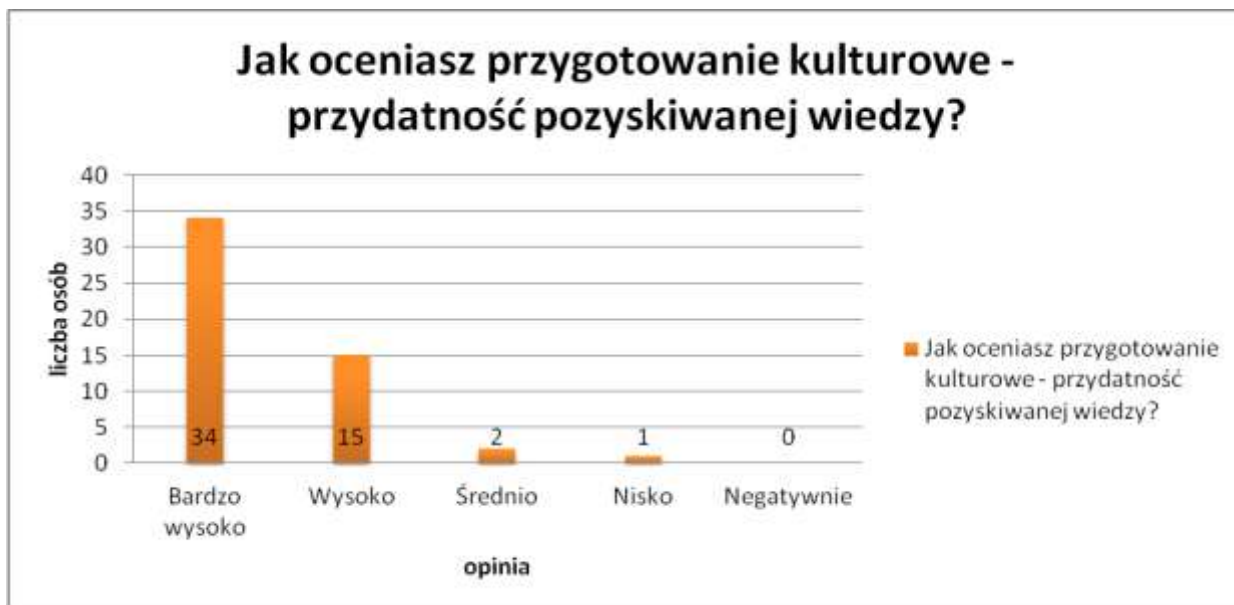
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych uczestników projektu

Przed wyjazdem na staż uczniowie uczestniczyli także w zajęciach z przygotowania kulturowego, które miały miejsce w naszej szkole. Odbyło się po 4 lekcje (tradycje, atrakcje turystyczne Andaluzji, tradycyjna kuchnia, itp.) dla każdej z grup wyjazdowych. Zgodnie z ankietą ewaluacyjną 31 uczestników projektu „bardzo wysoko” oraz 21 uczestników „wysoko” oceniło **przygotowanie kulturowe - zakres tematyczny zajęć**. 29 uczestników oceniło „bardzo wysoko” **sposób prowadzenia tych zajęć**, 20 uczestników – „wysoko”, a 3 uczestników- „średnio”. **Przydatność**

pozyskanej wiedzy nasi respondenci ocenili następująco: „bardzo wysoko” - 34 ankietowanych, „wysoko”- 15 ankietowanych; „średnio” i „nisko” odpowiednio: 2 i 1 ankietowany.

Uzyskane wyniki obrazują wykresy:

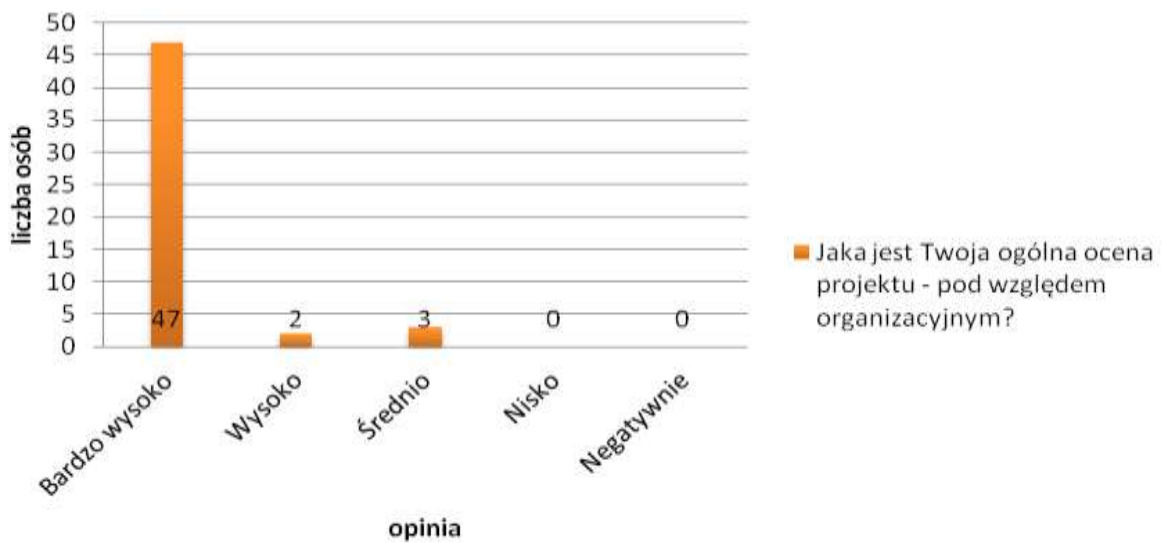

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych uczestników projektu

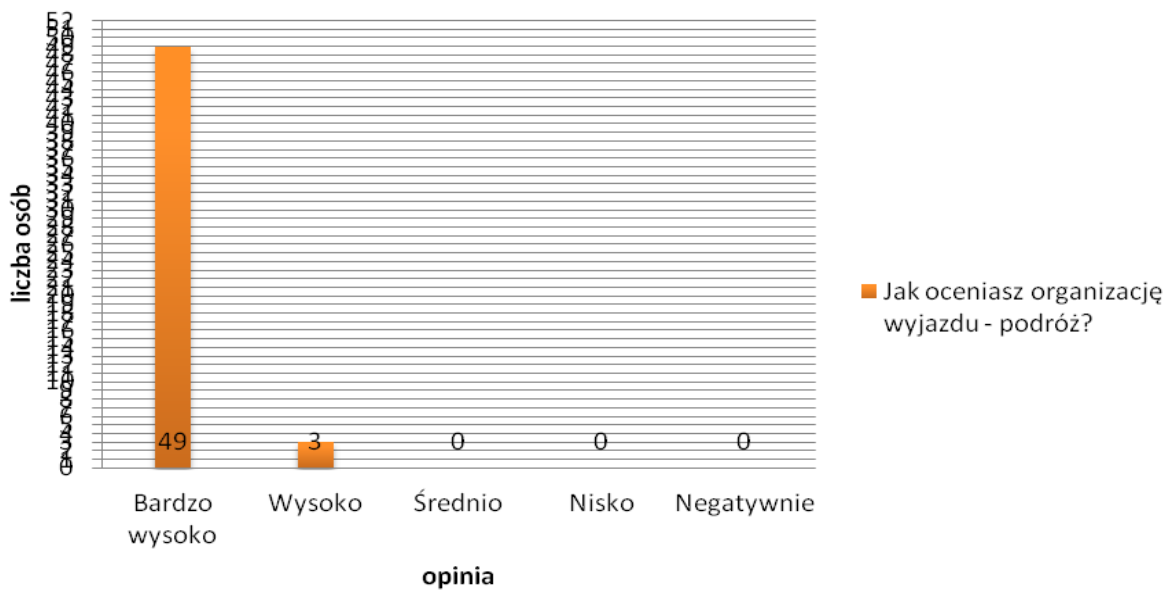
4. Ocena organizacji wyjazdu

Ponad 90 % uczniów „bardzo wysoko” oceniło projekt pod względem organizacyjnym. Uczestnicy projektu ocenili następujące elementy dotyczące organizacji wyjazdu do Hiszpanii: podróż, zakwaterowanie, wysokość otrzymanych środków finansowych, organizację programu stażu, jakość programu stażu, realizację programu kulturowego oraz przydatność pozyskanej wiedzy. Respondenci następująco ocenili **podróż**: „bardzo wysoko” – 49 uczniów, „wysoko” – 3 uczniów. **Zakwaterowywanie**: „bardzo wysoko” – 40 uczniów, „wysoko” – 11 uczniów, „średnio” – 1 uczeń. **Wysokość otrzymanych środków finansowych**: „bardzo wysoko” – 50 uczniów, „wysoko” – 2 uczniów. **Organizację programu stażu** oraz **jakość programu stażu** ocenili następująco: „bardzo wysoko” – 42 uczniów, „wysoko” – 8 uczniów, „średnio” – 8 uczniów. **Realizacja programu kulturowego** w miejscu stażu (zwiedzanie Andaluzji) 51 uczniów ocenił „bardzo wysoko”, 1 uczeń – „wysoko”. Szczegóły przedstawiają poniższe wykresy.

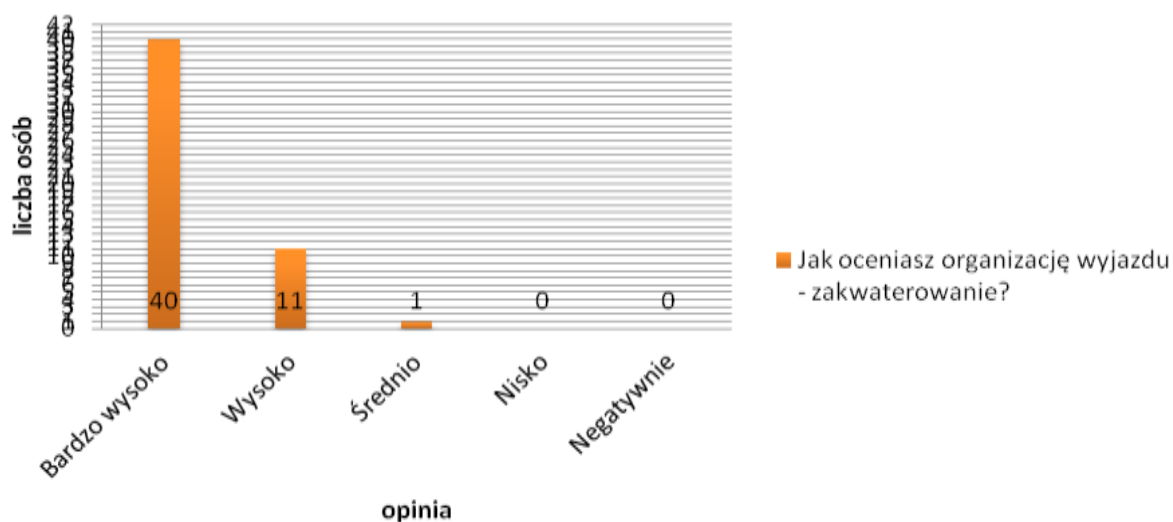
Jaka jest Twoja ogólna ocena projektu - pod względem organizacyjnym?

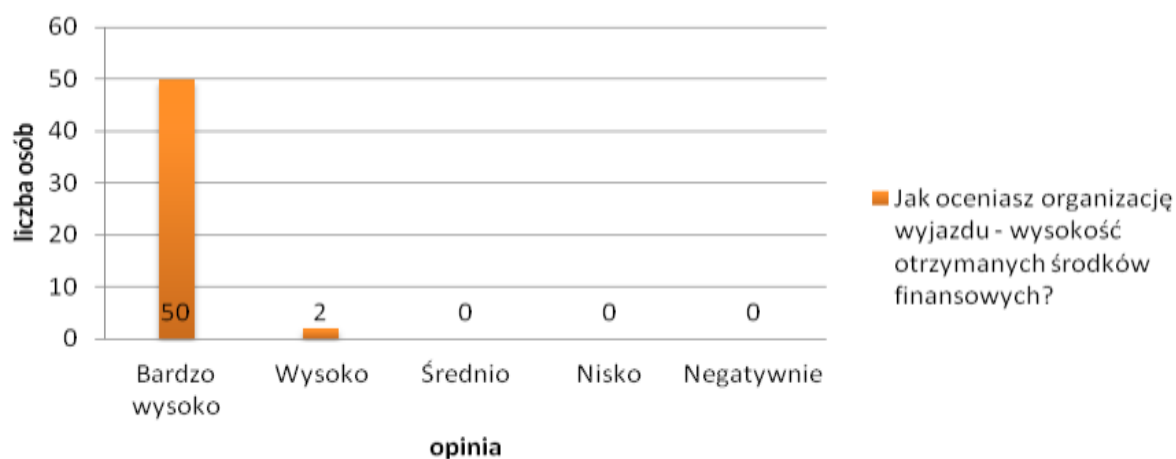
Jak oceniasz organizację wyjazdu - podróż?

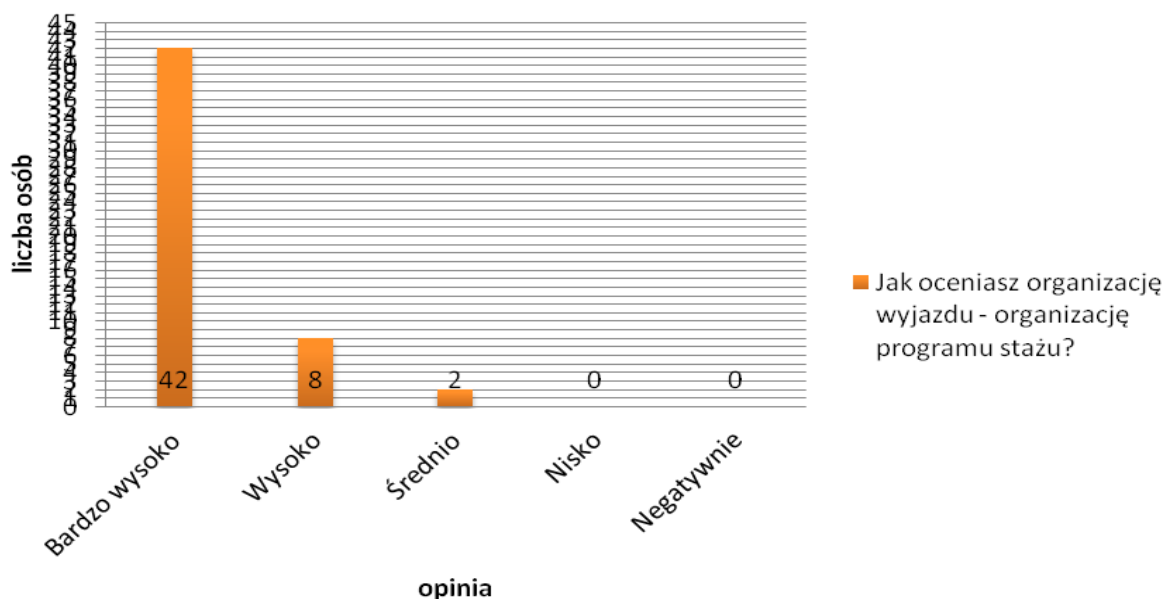
Jak oceniasz organizację wyjazdu - zakwaterowanie?

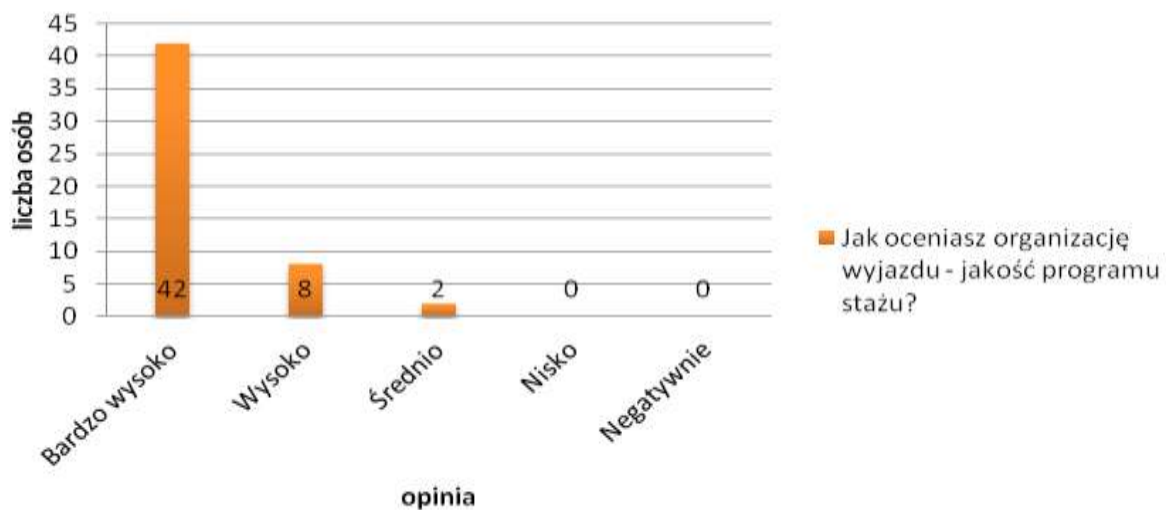
Jak oceniasz organizację wyjazdu - wysokość otrzymanych środków finansowych?

Jak oceniasz organizację wyjazdu - organizację programu stażu?

Jak oceniasz organizację wyjazdu - jakość programu stażu?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych uczestników projektu

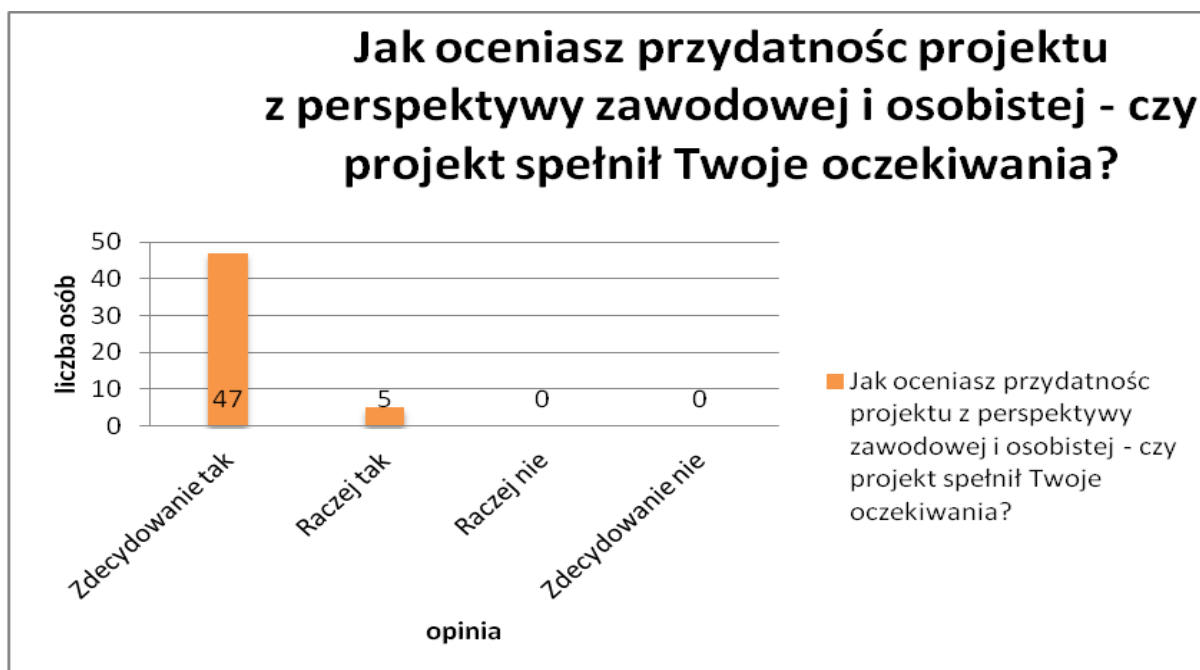
Ad. 6. organizacja i zgodność przebiegu stażu z programem,

Program stażu przebiegał zgodnie z założeniami. Każda z grup uczniów, w zależności od nauczanego zawodu odbywała staż zgodnie z programem. Nad jego realizacją czuwali: koordynator, opiekunowie/nauczyciele, opiekunowie w firmach hiszpańskich (opiekunowie w firmach posiadali anglojęzyczne programy stażu dla uczniów oraz polsko-angielskie karty potwierdzające nabycie umiejętności na stażu - Załącznik). Jako osoby towarzyszące wyjechali nauczyciele przedmiotów zawodowych- współtwórcy ww. projektu, czyli osoby które znały program stażu (dodatkowo miały go w wersji papierowej jak również byli wyposażeni w karty potwierdzające nabycie umiejętności).

a) Ocena przydatności projektu z perspektywy zawodowej i osobistej

Zgodnie z ankietą wszyscy stażyści zadeklarowali spełnienie swoich oczekiwań wobec przedsięwzięcia oraz poszerzenie umiejętności i kompetencji przydatnych w pracy zawodowej. Respondenci ocenili następujące kwestie związane z przydatnością projektu w ich rozwój osobisty i zawodowy: **przydatność nabytych kompetencji**: „bardzo wysoko” – 49 uczniów, „wysoko” – 2 uczniów, „średnio” – 1 uczeń, **spełnienie oczekiwań**: „zdecydowanie tak” – 47 uczniów, „raczej tak” - 5 uczniów, **poszerzenie umiejętności**: „zdecydowanie tak” – 48 uczniów, „raczej tak” – 4 uczniów, **przydatność nabytych kompetencji i umiejętności w pracy zawodowej**: „zdecydowanie tak” – 45 uczniów, „raczej tak” – 4 uczniów, „raczej nie”

– 3 uczniów. Każdy z uczestników wymiany **rekomenduje udział w projekcie Erasmus plus** innym uczniom. Szczegóły przedstawiają poniższe wykresy.

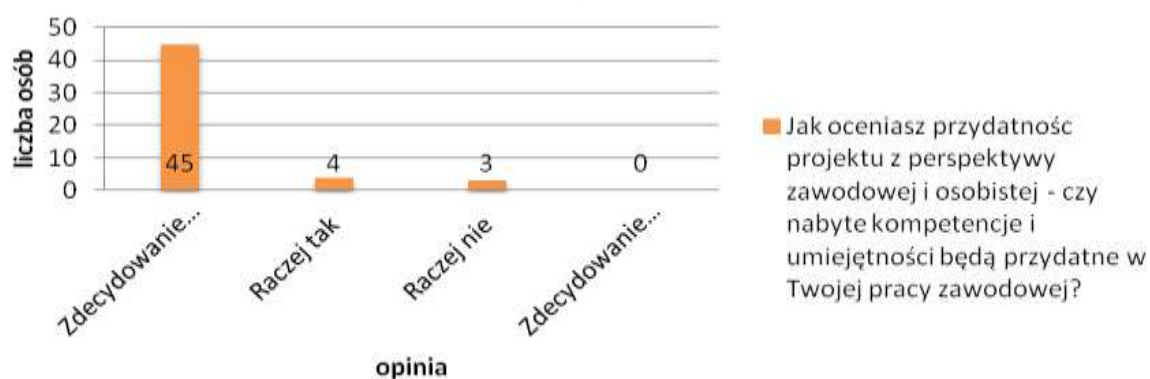

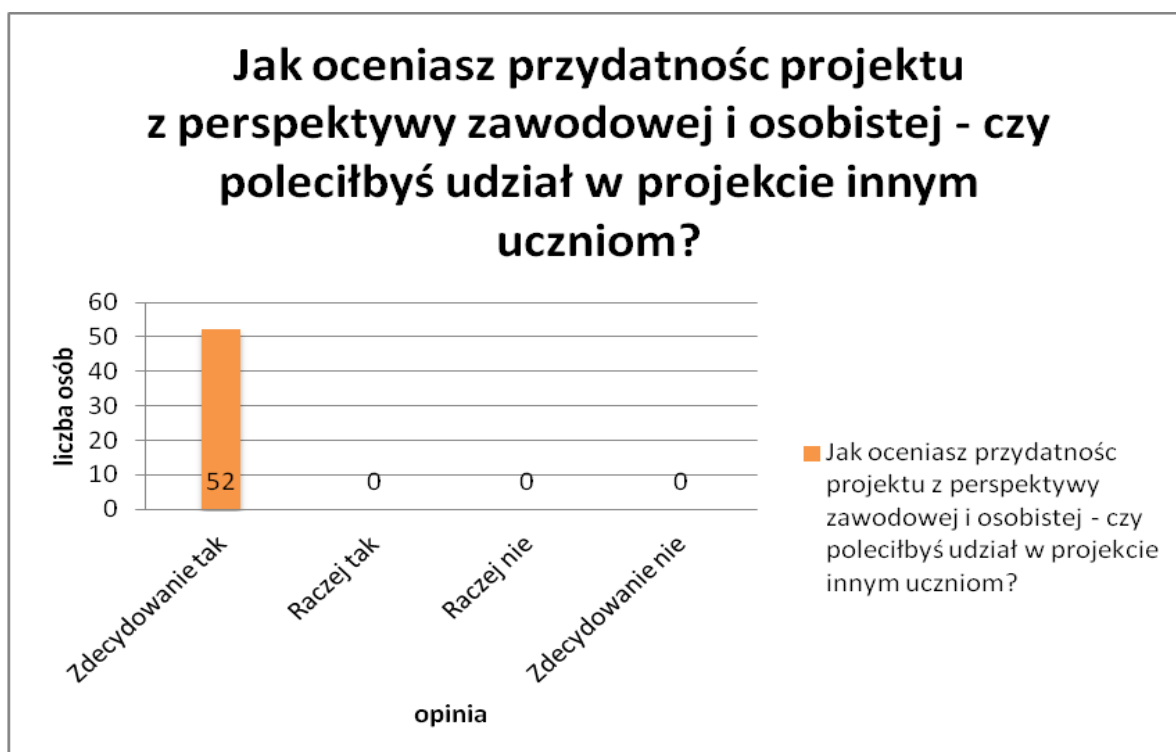

Jak oceniasz przydatność projektu z perspektywy zawodowej i osobistej - czy projekt poszerzył Twoje umiejętności?

Jak oceniasz przydatność projektu z perspektywy zawodowej i osobistej - czy nabyte kompetencje i umiejętności będą przydatne w Twojej pracy zawodowej?

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet ewaluacyjnych uczestników projektu

b) uwagi, komentarze w ankiecie

Uczniowie zwrócili uwagę na przydatność nauki języka hiszpańskiego przed wyjazdem oraz znajomość kuchni kraju przyjmującego. Ponadto podkreślali, że wyjazd bardzo zintegrował ich społeczność, nauczył zaradności, przedsiębiorczości oraz funkcjonowania w społeczności multikulturowej. Kilku dzieci zwróciło uwagę na przeciążenie nauką języka hiszpańskiego przed wyjazdem oraz większą skutecznością nauki ww. języka w Hiszpanii z native speakerem. Po opracowaniu wyników ankiety zapytaliśmy młodzież o uzasadnienie, że 40 lekcji z języka hiszpańskiego zorganizowanych przed wyjazdem to zbyt duże obciążenie. Uczniowie powiedzieli, że mają bardzo napięty plan lekcji (zwykle 35 lekcji w tygodniu, ponadto zajęcia dodatkowe, obowiązki domowe oraz daleki i czasami skomplikowany transport dom-szkoła), więc dodatkowe 40 lekcji z przygotowania językowego w kraju stanowiło dla nich duże obciążenie. Natomiast nauka języka w Hiszpanii została oceniona przez nich jako bardziej owocna, ze względu na mniejsze obciążenie obowiązkami (nie chodzili do szkoły, więc nie mieli zadawanych prac domowych, ani tylu obowiązków, które zazwyczaj mają do wypełnienia w swoich rodzinach. Ponadto mieszkanie u rodzin hiszpańskich i obcowanie z tym językiem, było dla nich „motorem” do uczęszczania na zajęcia językowe w Hiszpanii). Przełożyło się to także na wyniki z testu z języka hiszpańskiego, który był przeprowadzony przed stażem oraz po powrocie ze stażu. Zespół ds. współpracy

międzynarodowej uwzględnił uwagi stażystów przy przygotowaniu projektu Erasmus plus z konkursu wniosków w 2016 r., gdzie zostało zaplanowanych 20 lekcji w ramach przygotowania z języka hiszpańskiego w kraju oraz dodatkowe 20 lekcji lub więcej (zależnie od możliwości finansowych oraz organizacyjnych) w Hiszpanii.

Podsumowanie po przeprowadzonej ewaluacji

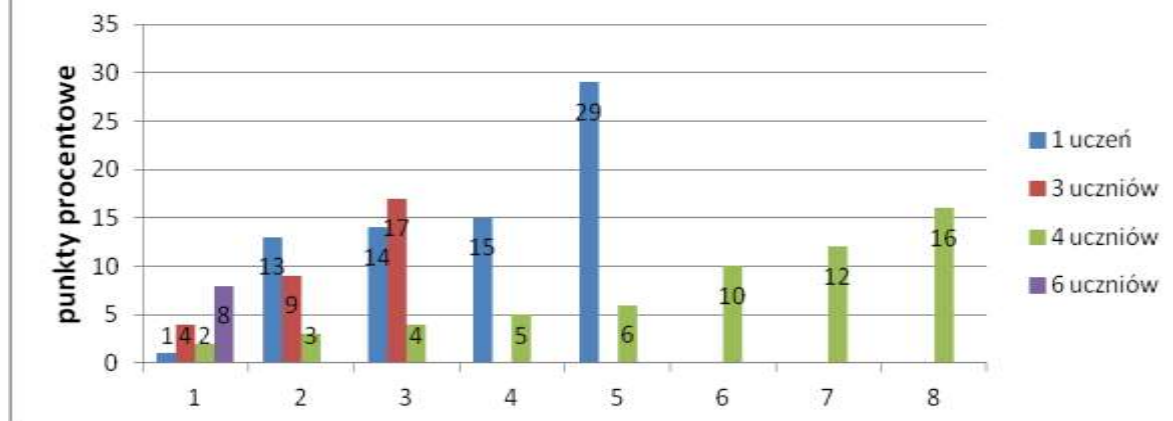
W procesie ewaluacji obok wywiadów, rozmów zarówno z uczniami jak i nauczycielami/opiekunami oraz opiekunami z firm hiszpańskich, ankiet przeprowadzonych w miejscu stażu, przeprowadziliśmy także ankietę po powrocie uczniów do kraju. Ankieta pokazała, że realizacja projektu na różnych jego etapach była zadowalająca i pozwoliła na osiągnięcie postawionych celów. Uczestnicy bardzo wysoko oceniają różne aspekty realizacji projektu – informacyjne, merytoryczne i organizacyjne. Uważają, że udział w projekcie pozwolił im podwyższyć swoje umiejętności, kompetencje społeczne i zawodowe. Wszyscy polecają udział w projekcie Erasmus plus innym kolegom.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji ww. projektu wprowadziliśmy kolejną modyfikację do nowego projektu- 5 godzinny czas pracy. Zmiana ta wynika zarówno organizacji zajęć codziennych jak i z panujących bardzo wysokich temperatur w Andaluzji w okresie letnim (w słońcu 40-45° C). Z rozmów przeprowadzonych ze stażystami i opiekunami, wynika, że wskazane byłoby gdyby uczniowie odbywali staże w godzinach rannych (8-13 lub 9-14), gdyż zwyczajowo w Andaluzji od godz. 14 jest przerwa, czyli tzw. siesta. W tym czasie uczniowie wrócą do domów na obiad, odpoczną, a w godzinach popołudniowych będą uczęszczać na zajęcia językowe. Natomiast soboty i niedziele przeznaczymy na zwiedzanie i wypoczynek po ciężkim tygodniu pracy (uzgodniliśmy z partnerem z Hiszpanii w projekcie z 2016 r., że uczniowie będą mieli wolne weekendy, mimo, że firmy z branży turystycznej i transportowej, także potrzebują pracowników w te dni).

Nauczyciele/opiekunowie, którzy towarzyszyli uczniom w trakcie mobilności, chwalili uczniów za dobre postawy w trakcie odbywania stażu. Opiekunowie odwiedzali uczniów w ich miejscach odbywania stażu i pytali opiekunów z ramienia firm oraz współpracowników naszych uczniów o postawy młodzieży na stażu. Uczniowie nasi byli chwaleni za szybkie akomodowanie się do nowych warunków pracy, za ich pozytywną chęć do podejmowania nowych wyzwań oraz za znajomość choćby podstaw języka hiszpańskiego. Ta znajomość była podkreślana przez kilku pracodawców, którzy przyjmowali młodzież z innych krajów, a także z Polski z innych szkół i podkreślali, że przygotowanie z języka hiszpańskiego w kraju czy też już w trakcie pobytu zagranicą to bardzo ważny element projektu. Tłumaczyli to faktem, że wielu Hiszpanów- pracowników fizycznych nie posługuje się językiem angielskim, zatem nawet podstawy znajomości języka hiszpańskiego ułatwiają porozumiewanie się i wykonywanie obowiązków.

Wyniki przyswojenia języka hiszpańskiego, przedstawia poniższy wykres

Przyrost wiedzy z języka hiszpańskiego, określony na podstawie porównania testów przed i po powrocie ze stażu

Jak wynika z wykresu, największy odnotowany przyrost wyniósł 29 punktów procentowych (1 osoba), a najmniejszy – 1 punkt procentowy (także jedna osoba). W przedziale przyrostu od 1-5 punktów procentowych jest 20 uczniów, w przedziale przyrostu od 6 do 10 punktów procentowych jest 17 uczniów. Zatem u 71 % uczniów, którzy pisali ten sam test z języka hiszpańskiego przed i po powrocie ze stażu, nastąpił przyrost wiedzy z tego języka w przedziale od 1 do 10 punktów procentowych, u 27 % egzaminowanych uczniów ten przyrost wynosi od 12 do 17 punktów procentowych, natomiast 1 uczeń (2 % egzaminowanych) osiągnął najwyższy wynik -29 punktów procentowych.

Wypełnianie zadań przez stażystów podlegało także ocenie na tzw. Karcie potwierdzenia nabytych umiejętności (ewaluacja i walidacja). Karty takie w 2 egzemplarzach miał każdy stażysta (w wersji polsko-angielskiej). Naniesione na nich były zadania realizowane w poszczególnych działach. Na zakończenie stażu, opiekunowie w firmach hiszpańskich wypełnili je na zasadzie metody 0-1 i w ten sposób ocenili pracę i zaangażowanie naszych uczniów (patrz Załącznik). Prawie wszyscy nasi uczniowie otrzymali na kartach ocenę „bardzo dobrą” czyli A (47 uczniów), ocenę dobrą czyli „B” otrzymało 3 uczniów, natomiast ocenę „pass” otrzymało 2 uczniów (stażyści z 2015 r. mieli obniżone oceny z powodu korzystania z telefonów komórkowych w trakcie pracy. Zdarzenie to nie powtórzyło się w 2016 r. -, dzięki informacjom z przeprowadzonej ewaluacji-ponieważ opiekunowie i koordynator wielokrotnie podkreślali uczniom, że nie wolno używać telefonów w trakcie pracy).

W ostatnim dniu stażu uczniowie spotykali się w firmie pośredniczącej, gdzie było całościowe podsumowanie stażu, wręczenie certyfikatów ze stażu, kart potwierdzenia nabytych umiejętności, certyfikatów uczestniczenia w kursie z języka hiszpańskiego oraz Europass Mobility (które w Polsce zostały jeszcze potwierdzone przez Polskie Centrum Europass).

Nauczyciele/opiekunowie podkreślali, że uczniowie wspólnie spędzali czas przeznaczony na poznawanie atrakcji Andaluzji, byli chętni zarówno do zwiedzania, jak i plażowania. Nie spóźniali się na wyznaczone spotkania w ramach realizacji przygotowania kulturowego oraz w ramach cotygodniowych spotkań, w trakcie których opowiadali o swojej pracy, rodzinach u których mieszkali.

W 2015 roku na staż wyjechało 2 opiekunów z 16 uczniami do Sewilli i 1 opiekun na staż do Granady z 10 uczniów. W roku 2016 musieliśmy przekierować wszystkich uczniów do Sewilli (urwał się kontakt z firmą ILEM w Granadzie), zatem nad 26 uczniami sprawowały opiekę 2 nauczycielki (po rozmowach z opiekunką NA Erasmus + istniało przypuszczenie, że koszty związane z wyjazdem na staż 3 nauczycielki będą niekwalifikowane, zatem wyjechały z grupą 2 opiekunki, mimo, że był już wykupiony bilet lotniczy dla 3 nauczycielki). Nie wiemy, czy ze względu na tak liczną grupę (26 stażystów), czy też ich specyfikę bądź zdarzenia losowe (zagubienie karty do bankomatu, choroby 7 z 26 uczniów, zmiana rodziny u której mieszkali uczniowie, trudności z komunikowaniem się ze stażystą o specyficznych trudnościach itp.) spowodowały, że opiekunki miały bardzo dużo zadań do wykonania, oprócz oczywiście monitorowania w zakładach pracy oraz wizytacji u rodzin goszczących. Ogromna ich rola polegała także na „leczeniu duszy”, tzn. uczniowie indywidualnie przychodzili i rozmawiali o trudnościach związanych z tak długim pobytem (tęsknota za rodziną, znajomymi, polską kuchnią, za językiem ojczystym). Z trudnościami w asymilacji napotykali się uczniowie, którzy po raz pierwszy w swoim życiu byli na wyjeździe bez rodziny i dodatkowo pierwszy raz w innym kraju (w naszej społeczności uczniowskiej są także uczniowie z wiejskich i niezamożnych rodzin dla których to był pierwszy wyjazd). W związku z przeprowadzoną w tym obszarze ewaluacją, w nowym projekcie z 2016 r. na staż pojedą 2 nauczycielki/opiekunki z mniejszą grupą, liczącą 20 uczniów.

Zespół Szkół Nr 2 im. Emilii Plater w Piasecznie już od ponad 10 lat dodatkowo wspiera rozwój kompetencji i umiejętności zarówno osobowych jak i zawodowych swoich wychowanków przez udział w projektach unijnych (LdV i Erasmus +). Dzięki ewaluacji, którą prowadzimy zarówno w formie „papierowej” (ankiety, sprawozdania przesyłane przez stażystów do szkoły on-line) jak i w formie rozmów, obserwacji i wywiadów, wprowadzamy zmiany do realizowanych projektów, by bardziej odpowiadały zakładanym celom oraz zmieniającym się potrzebom naszych uczniów oraz zmieniającemu się otoczeniu.

CONFIRMATION SHEET OF SKILLS GAINED BY THE TRAINEE

KARTA POTWIERDZENIA NABYTYCH UMIEJĘTNOŚCI

ADRIAN XXXXX

Name and surname of trainee/ *Imię i nazwisko stażysty*

SZKOLENIE W DZIALE UTRZYMANIA PORZĄDKU

Lp	The range of the training <i>Zakres szkolenia</i>	POINTS	
		MAXIMUM <i>możliwych</i>	GAINED <i>uzyskanych</i>
1.	A trainee takes care of the duties in the area of a daily, temporal, seasonal, occasional tidying in hotel rooms, halls, corridors and other public areas in a hotel <i>Wykonuje obowiązki związane z codziennym, okresowym, sezonowym, okazjonalnym utrzymaniem czystości w jednostkach mieszkalnych, powierzchniach ogólnodostępnych</i>	0-1	
2.	A trainee cooperates with a reception, laundry service and maintenance service <i>Współpracuje z recepcją, pralnią, działem technicznym</i>	0-1	
3.	A trainee studying types, functions and equipment in hotel rooms <i>Zna rodzaje jednostek mieszkalnych i ich wyposażenie</i>	0-1	
4.	A trainee knows the duties of a housekeeper and housekeeping manager <i>Zna obowiązki pokojowej oraz inspektora pięter</i>	0-1	
5.	A trainee knows the rules of minibar service <i>Zna zasady związane z funkcjonowaniem minibaru</i>	0-1	
	Total/ <i>Razem</i>	5	

THE TRAINING IN A CATERING/RESTAURANT
SZKOLENIE W DZIALE GASTRONOMII

Lp	The range of the training <i>Zakres szkolenia</i>	POINTS	
		MAXIMUM <i>możliwych</i>	GAINED <i>uzyskanych</i>
1.	A trainee prepares a restaurant room for guests <i>Przygotowuje salę konsumencką</i>	0-1	
2.	A trainee prepares a buffet, meals <i>Przygotowuje bufet, posiłki</i>	0-1	
3.	Doradza w wyborze menu <i>Advices in the choise of meals</i>	0-1	
4.	A trainee serves meals and drinks <i>Podaje potrawy i napoje</i>	0-1	
5.	A trainee deals with accounting services <i>Rozlicza zrealizowane usługi</i>	0-1	
	Total <i>Razem</i>	5	

THE TRAINING IN A RECEPTION DEPARTMENT
SZKOLENIE W DZIALE RECEPCJI

Lp	The range of the training <i>Zakres szkolenia</i>	POINTS	
		MAXIMUM <i>możliwych</i>	GAINED <i>uzyskanych</i>
1.	A trainee knows the organization and a range of activities in a reception <i>Zna organizację i zakres działalności recepcji</i>	0-1	
2.	A trainee knows a range of duties and equipment at different job positions in a reception <i>Zna zakres pracy, wyposażenie stanowisk w recepcji</i>	0-1	
3.	A trainee cooperates with other departments <i>Współpracuje z innymi działami</i>	0-1	

4.	A trainee makes bookings of services (accommodation, tickets, tours, rent a car, transfers from/to hotel, etc.) Rezerwuje zamówione usługi (nocleg, bilety, wycieczki, wynajem aut, transfery z /na lotnisko, itp.)	0-1	
5.	A trainee realizes services booked by an individual and group guests Realizuje usługi zarezerwowane przez gości indywidualnych	0-1	
6.	A trainee informs guests Informuje gości	0-1	
7.	A trainee deals with guests' problems Rozwiązuje problemy gości	0-1	
8.	A trainee deals with accounting services Rozlicza zrealizowane usługi	0-1	
9.	A trainee knows the rules of operating of Travel Agencies in hotel Zna zasady funkcjonowania rezydentur biur turystycznych w hotelu	0-1	
10.	A trainee knows how to organize trips and tours for hotel guests Zna zasady organizacji wycieczek dla gości hotelowych	0-1	
11.	A trainee assists to arrange transfers to/ from hotel Pomaga przy organizacji transferów gości do/ z hotelu	0-1	
	Total Razem	11	

THE TRAINING IN A CONFERENCE DEPARTMENT
SZKOLENIE W DZIALE KONFERENCJE

Lp	The range of the training <i>Zakres szkolenia</i>	POINTS	
		MAXIMUM <i>możliwych</i>	GAINED <i>uzyskanych</i>
1.	A trainee knows the division of tasks while arranging conferences, courses and events <i>Zna podział zadań przy organizacji konferencji, szkoleń i imprez</i>	0-1	
2.	A trainee knows documents used in arranging conferences, courses and events <i>Zna dokumenty związane z organizacją konferencji, szkoleń i imprez</i>	0-1	
3.	A trainee knows the rules of preparing the agenda of the event <i>Zna zasady opracowania karty organizacyjnej imprezy</i>	0-1	
4.	A trainee performs duties at the first stage of arranging conferences, courses and events <i>Wykonuje czynności pomocnicze w początkowej fazie przygotowania konferencji, szkolenia itp.</i>	0-1	
5.	A trainee prepares information materials <i>Przygotowuje materiały informacyjne</i>	0-1	
6.	A trainee prepares a conference/banquet room <i>Przygotowuje salę konferencyjną/bankietową</i>	0-1	
7.	A trainee arranges audiovisual equipment <i>Przygotowuje sprzęt audiowizualny</i>	0-1	
8.	A trainee provides information for the participants of conferences and courses <i>Udziela informacji uczestnikom konferencji i szkoleń</i>	0-1	
9.	A trainee deals with participants' problems <i>Rozwiązuje bieżące problemy uczestników</i>	0-1	
	Total <i>Razem</i>	9	

.....
 a seal of a firm/*pieczęć firmowa*

**AN ASSESMENT OF GAINED ABILITIES
 OCENA NABYTYCH UMIEJĘTNOŚCI**

Adrian XXXXXX

name and surname/ *imię i nazwisko*
 from/ *w okresie od* **03.05.2016** to/ *do* **28.05.2016**
 took part in the training/*odbył/-a staż*

in/

w

name and address of the host institution/ *nazwa i adres organizacji przyjmującej*
 According to the following criterias:/ *Zgodnie z przyjętymi kryteriami:*

Number of points <i>Liczba punktów</i>	Grade <i>Ocena</i>
0 – 10	Pass <i>wystarczająca</i>
11 – 20	B <i>dobra</i>
21 - 30	A <i>bardzo dobra</i>

got a following grade:/ *uzyskał/-a następującą ocenę:*

Number of points <i>Liczba punktów</i>		Grade <i>Ocena</i>
Maximum <i>możliwych</i>	Gained <i>Uzyskanych</i>	
30		

Remarks/*Uwagi:*

.....
 .....
 .....

place, date/ *miejsowość, data*

signature of the training's tutor/ *podpis opiekuna stażu*